

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2014-05-22

Närvarande: F.d. justitierådet Leif Thorsson samt justitieråden Gudmund Toijer och Olle Stenman.

EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar – tillsyn och sanktioner

Enligt en lagrådsremiss den 15 maj 2014 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag med kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar,
2. lag om ändring i lagen (1970:417) om marknadsdomstol m.m.,
3. lag om ändring i lagen (1992:1672) om paketresor,
4. lag om ändring i järnvägslagen (2004:519),
5. lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486),
6. lag om ändring i lagen (2010:510) om lufttransporter,
7. lag om ändring i järnvägstrafiklagen (1985:192),
8. lag om ändring i lagen (1985:193) om internationell järnvägstrafik,
9. lag om ändring i sjölagen (1994:1009),
10. lag om ändring i lagen (2006:1116) om information till passagerare m.m.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Fredrik Zanetti.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar

9 §

Enligt paragrafen ska tillsynsmyndighetens beslut om föreläggande enligt 7 § få överklagas till förvaltningsdomstol. Den allmänna forumregeln i 14 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar blir då tillämplig. Osäkerhet kan råda om huruvida det är tillsynsmyndighetens säte eller en eventuell regional eller lokal arbetsenhet som ska vara avgörande i forumfrågan. Frågan bör uppmärksammas i det fortsatta lagstiftningsarbetet (jfr Lagrådets yttrande den 31 januari 2014 angående En ny organisation för polisen, prop. 2013/14:110 s. 1374 ff. på s. 1381 f.).

Förslaget till lag om ändring i lagen om paketresor

18 §

Av paragrafen framgår det att lagen om paketresor i vissa fall får vika för andra regelverk, när skador ska ersättas. Sedan tidigare gäller att bl.a. lagen om internationell järnvägstrafik har företräde, något som i den föreslagna lydelsen framgår av punkten 6 i första styckets andra mening.

Enligt den nya lydelsen ska det framgå att ersättningsreglerna också i tågpassagerarförordningen gäller framför lagen om paketresor. Den

ändrade lydelsen av 18 § motiveras enligt författningskommentaren av att fördraget om internationell järnvägstrafik (COTIF) till en del har införlivats i svensk rätt genom förordningen. Uttalandet syftar på bihang A till fördraget som innehåller enhetliga rättsregler för avtal om internationell transport av resande på järnväg (CIV i 1999 års reviderade version). Där finns det bestämmelser om bl.a. skadestånd. Bihang 1 utgör nu bilaga 1 till tågpassagerarförordningen och är därigenom unionsrätt.

CIV införlivas emellertid inte i svensk rätt enbart genom EU-förordningen, eftersom (den franska lydelsen av) CIV i en äldre version sedan tidigare gäller som svensk lag enligt lagen om internationell järnvägstrafik. Detta innebär inte någon invändning i och för sig mot att såväl den lagen som tågpassagerarförordningen tas upp i 18 § som undantag från lagen om paketresor. Tvärtom framstår detta som följdriktigt, eftersom reglerna i CIV alltså parallellt gäller i Sverige enligt två skilda rättsliga grunder och i två olika versioner.

Det bör dock uppmärksammas att den dubbla bindningen till CIV kan påverka tillämpningen av reglerna. EU-förordningen får betydelse för tågresor och järnvägstjänster inom EES (jfr Ds 2013:44 s. 40) och det blir ytterst en fråga för EU-domstolen att uttolka CIV:s rätta innebörd vid resor inom unionen. CIV kommer däremot att tillämpas med stöd av lagen om internationell järnvägstrafik i förhållande till andra stater än EES-stater som är bundna av fördraget om internationell järnvägstrafik och med de särskilda regler som då gäller för verkställighet av utländska domar (se 4 § och följande i lagen om internationell järnvägstrafik).

Det framstår därför som påkallat att i lagen om internationell järnvägstrafik – på det sätt som föreslås i remissen (1 a §) – införa en särskild hänvisning till tågpassagerarförordningen. I själva verket sy-

nes förordningen innebära en ganska avsevärd inskränkning av tillämpningsområdet för lagen om internationell järnvägstrafik vid internationell järnvägsbefordran av resande och resgods, ett förhållande som skulle kunna lyftas fram tydligare i en kommande propositions-text. (Jfr också 2 kap. 1 § järnvägstrafiklagen som reglerar den lagens tillämpningsområde i förhållande till fördraget om internationell järnvägstrafik vid befordran av resande.)

Enligt Lagrådets mening kan det finnas skäl att något belysa dessa frågeställningar – och det tänkbara i att tolkningen av de olika CIV-versionerna kan komma att utvecklas på skilda sätt – under det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Förslaget till lag om ändring i lagen om internationell järnvägstrafik

1 a §

I paragrafen finns det en upplysning om att ersättningsreglerna i tågpassagerarförordningen har företräde framför dem i lagen om internationell järnvägstrafik. Lagrådet hänvisar till vad som har anförts i anslutning till 18 § i förslaget till lag om ändring i lagen om paketresor.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.